

Привредно - културне
Матиче
за Сјеверну Далмацију

Izlazi četvrtkom.

Привредно - културне
Матиче
за Сјев. Далмацију

Годишња претплата за нашу државу 40 дина, за
Америку 2 долара, а за остало иностранство 80 дина.
Чланови Матиче добијају лист бесплатно.
Примјерак 1 дина.

Шибеник, 28. Јануара 1952.
БРОЈ 122. ГОДИНА IV.

Власник Привредно-културна Матича за Сјев. Далмацију
Уређује Секретаријат Матиче.
Телефон бр. 53 - Број чек. рачуна 38.242

Престолна бесједa

Нј. Вел. Краља пригодом отварања сједница Народног
Представништва

На 19 о. мј. у 11 сати пије подне
одржао је Нј. Вел. Краљ сљедећу при-
јестолну бесједу приликом отварања
сједница Народног представништва на
заједничкој сједници Сената и Народне
скупштине:

Господо сенатори и народни
посланци!

С великом радошћу пун вере у
нашу лепу националну будућност
поздрављам вас све и као југословенски
народ који ви достојно представљате

И историја свега југословенског на-
рода откako се слагао у лепе крајеве
ове наше домовине пунa је великих до-
гађаја, судбоносних преокрета, тежких
посрнуца и сличних полета, док најзад
величанственим победama над свима
непријатељима слобода и јединства Ср-
ба, Хрвата и Словенаца није крнисано
велико дело националних промисла, му-
ченика и јунака југословенске мисли.

Пуних дванаест векова протекло је
у мукама и надчовеочној борби за
одижање наших племенских индивидуал-
ности. Веома снажни народи и привлачне
цивилзације ударали су на нашу разде-
љену племена и државе. Па ипак, у низу
свих протеклих столећа, можемо се тиме
поносити, никада није мисао међу-
племенског братства и југословенске
заједнице била угушена. Она је већито
живела у етничким елементима југосло-
венског јединства и у видовитој свести
најбољих синова нашега народа и онда
када је свако наше племе морало по-
себице да се бори за свој опстанак.

Најзад је етничка истина југосло-
венске мисли проломилa све препреке
вековима вештачки стваране и у заврш-
ном периду наше мученичке и крваве
националне револуције и светског рата
дошле до стварања једне и неделиве
југословенске Краљевине са једним
народом у једној држави.

Кад сам после сјајних победа
првога децембра 1918 године имао
срећу да свећано прогласим Уједиње-
ње Срба, Хрвата и Словенаца по сло-
бодној израженој волји свега нашега
народа захваљујући смо исрена срца
Богу што је остварен сан и вековни
ideal наших славних предака, најбољих
Срба, Хрвата и Словенаца.

Уједињени и слободни имали смо да
организујемо са савременим институци-
јама снажну националну државу и да у
нjoj припремимо најбоље услове бу-
дућности. Уставом од 28 јуна 1921
године настојали смо решити тај наш
државни и национални задатак, али се све
јасније показивало да национална мисао
није добила у уставу тројмене државе
свој прави израз ни снагу једне орга-
низоване националне целине. Са свим
оним траговима прошлости, који су нас
племенски раздвајали нисмо могли у
пуну меру синтетично развијати све
наше националне одлике у неопходном
унутрашњем јединству и хармонији. У
таквом државном уређењу наш јавни
и организовани политички живот једва је

и покушао да са поузданјем изађе из
неких племенских оквира. Могли смо
победити све спољне непријатеље, али
себе своја искључива посебна шва-
танја било је најтеже победити. Као да
оно што је племенско не добива баš
у јединству и целини своју највећу
вредност свој крајњи циљ.

Али најтежи удар у државној и наци-
оналној мисли дошао је од заслепљених
паријских страсти и њихове међусобне
бојбе. Злоупотреба политичких слобода
и парламентарног реда била је до те
мере теška, да је био доведен у пи-
тање и напредак и развитак целокупног
нашег народног живота. Узалуд су била
сва очекивања, да ће развој унутраш-
њег живота нашег довести до сређења
прилика у држави. Наша национална и
државна целина била је озбиљно угро-
жена. Претило нам је државно расуло и
народно разједињавање. Ни једног
тренутка није се смело заборавити, да
народно уједињење није дело једне
генерације ни последица историјског
случаја. То је дело непрегледних на-
пора вековних националних живих сила и
резултат моралних и историјских теко-
вина. Народна јединство и државна
целина немогу никада бити предметом
никаких погађања, они морају увек
бити изнад нашег дневног живота и
изнад свих посебних интереса.

Господо сенатори и народни
посланци!

Ја сам одлуком од 6 јануара
1929 године просекао оно зло стање.
То је била моја света дужност пред
нацијом и историјом. Мојој влади којој
сам сада поверио управу земље ста-
вио сам у задатак, да добром упра-
вом што пре стиша страсти и ојаца на-
роду веру и будућност. У том
погледу Краљевска влада улагала је с
успјехом највеће напоре. Законом
од 3 окт. бр. 1929 године наша Кра-
љевина добила је своје право име и
раскинула са видљивим траговима про-
шлости оним вештачким границама управне
пodeле које су постале историјске и
трагичном делењу и раздвајању наших
племена. Одушевљено приваћане свих
одлука од целог народа са неподе-
љеним поверењем у свим крајевима
наше Отадзбине, што сам и лично мо-
гао утврдити у непосредном додиру с
народом, учврстило је Моје уверење,
да је Југославија једнако мила домо-
вина свим Србима, Хрватима и Словен-
цима и да се налазимо на правом
путу за трајно изградњавање наше на-
ционалне државе.

Веран Својој речи и традицијам
Мога Дома Уставом 3 септембра
прошле године дао сам основе за
остварење оних услова оне државне
управе и државног уређења, који ће
најбоље одговарати опћим народним
потребам и државним интересима.

Наћела новог Устава дају све
могућности здравом националном и
(Слједи на страни II.)

О Светом Сави

(Мисли Еп. Николаја)

I.

Зар није диван Бог у милионима
крштених Срба, кротких земљорад-
ника, српских подвижника, крсто-
носних мученика и војвода, кроз
покољења и покољења?

Јесте, али у роду српском нај-
дивнији је Он у личности светог
оца нашег Саве. Он истина, није
први посијао сјеме науке Христове
у српски род, али је он први поси-
јао сјеме опљевно, валио, оградио,
и тиме добар плод обезбједио. На-
род српски, истина, није био незна-
божан у оне дане када се лик Савин
засвијетлио у њему, али је имао у
својем уму и срцу много незнабож-
ног. Исправити ум једнога народа и
очистити срце његово, то се не мо-
же постићи само ријечју, но ријечју,
дјелом и примјером. Диван кнез
Растко Немањић није ни промишљао
да исправља ум нити да чисти срце
свога народа оне ноћи, када, савла-
дајући љубављу Христовом, крену да
исцрпи ријечи Христове: „Ако ко
хоче за мном ићи, нека се одрече
себе, и узме крст свој, и иде за
мном“! Он је мислио и смјерао да
исправи свој сопствени ум и очисти
своје сопствено срце. И то све ради
тога, да би се удостојио неодрљиве
и непостижене љубаву Христове,
која је као јутарња зора свитала у
души његовој и привлачила га к себи.
У томе је Савина дивота пред Гос-
дом. И зато што је он мислио и
смјерао само да исправити свој ум и
очисти своје срце, дато му је било
од Бога да ваистину ријечју и дје-
лом примјером исправља ум и чисти
срце свога народа.

II.

Од пламена божанске љубави у
у себи Растко Немањић није више
видио у себи ни сузе родитељске,
ни сјај круне царске, ни блесак
палате, не, чак ни младачко тијело
своје: све је напустио и повукао се
у пустињу, да гледа онај пречудни
пламен у себи и сагорјева у њему.
Такав је случај Српског Царевина,
Господина и господског сина Растка.
Предао се сав на службу својој љу-
бави. Јер љубав без службе, без
жртве, зар је љубав? И још како
је служио Сава! Његов примјер и
данас послјије седам стотина година
свијетли Светој Гори. Служио је он
и старијег и млађег, и знаног и не-
знаног. Но у мислима својим он је
ту службу намијењивао не људима
но љубави својој. И у Русуку, и у
Ватопеду, и у Хиландару, Сава је
био најпознатији легалац, најранији
усталап, најстрајнији молитвеник,
најтврђи испосник, највеселији аргат
у њиви, најуреднији пекар и кувар,
најхитнији поштоноша, најљубазнији
болничар, најсавјеснији економ. И
сву ту службу он је приносио пред
ноге своје љубави.

Освијетљен љубављу Христовом
Свети Сава бјегао је од власти и
Началства над људима, и несравњено
више волио служити него заповије-
дати. Он се хрвао и мучио, да му
дух задобије власт и началство, над
тијелом, а Христос над духом. И
успио је. У томе је Савина дивота
пред Господом. Зато му је послјије
од Господа дата власт и началство
над људима.

III.

Да ли је Свети Сава био родо-
љуб? Ви се буните и одговарате.
Зар Отац Нације да није био родо-
љуб? Па ипак је истина јача од
свега. Свети отац наш Сава није био
родољуб у обичном савременом сми-
слу те ријечи. У наше вријеме обично
се сматра родољубом онај човек,
који не воли сусједне народе и
кога не воле сусједни народи. Ме-
ђутим Сава је приман с љубављу
у Мајурској, у Бугарији, у Турској,
у Мисиру и у свој Азији до Горе
Синајске, докле су ноге његове но-
силе дух љубави његове свима ство-
рењима Божијим. Христос је рекао, а
Сава чуо и заволио ријечи: „браћа
су моја они који слушају ријеч Бо-
жију и извршују је!“ Као благодат-
ни брат Христов Сава је прилазио
свима крштеним народима као бра-
ћи Христовој, а не као странац
странцима. Народи су то осјећали
и зато су Саву с љубављу примали
с поштовањем слушали и с тугом
испраћали. Он није ходио по свијету
да прославља српски народ, но да
прославља Христа, љубав над љу-
бављу. Због тога је свијет заволио
и њега и — његов народ због њега
Шта више, он је са снeбивањем и
тугом долазио у своју отаџбину и,
чим би му судба отварао врата,
радо излазио из ње. Као да се не-
што бојао своје земље и свога народа
Некако га видимо више као госта
и посетиоца своје отаџбине, него ли
као сталног грађанина њеног. И
заоста он се бојао. На име бојао
се, да му љубав према отаџбини не
умањи и не потамни лучу оне љу-
бави, која је до вршка пунила и
препуњавала душу његову, коју је
он даноноћно гледао у себи и од
ње сагорјевао. Да је он сам одлучи-
вао кораке своје, без невидљиве маг-
нетске игле судбе Божије, тешко да
би се до смрти макнуо из Свете
Горе. Тешко да би икад као монах
по својој жељи крочио у своју
отаџбину. Али љубав, зацарена у
срцу његову, указивала му је и пут
и ијесто службе и он се послушнич-
ки покораво. Он је службовао и
Грцима и Бугарима и Грузинима и
Арапима; међу којима је кад је био
тамо је и службовао са љубављу, са
заносном љубављу. Да га је дух
Свети упутио у Абисинију и у Ин-
дију, он би исто тако и са истом
љубављу службовао. Он је служио

Srbima, ne kao Srbima, nego kao djeci Христовој, djeci љубави своје И још како је служио! Двоструки царевини, прво по тијелу па по духу он се саснуо до праха земнога, да из праха леђима својима диже народ српски ка небесима. Крунисани кнез цркве и некрунисани господар државе Сава је био слуга српском народу, најјернији, најчуднији и најљубљивији слуга, каквог је овај народ имао за минулих седам вјекова. Но сву ту своју службу, он је приносио пред ноге пријестолоа као жртвени тамјан. А кад га је благодарио народ стао славити и величати као анђела свога, он се неспокојно обзирао камо да умакне. Чег се то бојао победилац себе и људи? Бојао се, да му свјетска слава не поврати на главу оне пострижене власти, које је он са куле Русика бацио на земљу. Бојао се Сава, да га сујета овога свијета не обрати понова у Раска. Па не могући увијек удаљити

се из отаџбине, он се онда удаљавао од народа. Куда? У своју Свету Гору — страховну клисуру Студеничку, у неприступачну Испосницу своју, пријатну једино за суре орлове и за његову небеску душу. Јоасаф није могао наћи у глуши Хималајској мјесто одбојније за људе, а привлачније за духовне родитеље људи. У тој Студеничкој глуши царска душа Савина могла је бар за неко вријеме, да се неузмириено исповједи љубави својој и да се са метанијама и сузама моли њој за народ свој онолико исто колико свуколиком јавном службом својом.

И тако родољубље светог Саве стоји под светлости два ореола, чо- векољубља и Христољубља. Такво је уопште родољубље светитељево. Што њихово родољубље сазида, оно се вјековима не руши. Такво родољубље стоји у служби наше вјечне домовине и њених непролазних вриједности.

социјалном напретку и нормалном развоју политичког живота. Сва та načela имају бити лојално применјивана у њиховој правој граници; национално јединство и државна celina ван сваке дискусије; decentralizovana unitaristička држава једног слободног, равноправног национално недjeljivог, нар да пуну поштовања и љубави за веру, надahnuta свим што је лепо и узвишено и свесна своје велике дужности у људској заједници.

Vi ćete, gospodo, imati da u duhu tih načela i u organskoj vezi s njima donesete važne zakone, koji će obezbjediti sveću i naprednu budućnost naše Kraljevine, budućnost dostojnu velikih i nebrojenih žrtava svega jugoslovenskog naroda za nacionalne ideale. Put vam je za to određen, i veliko poverenje, koje vam je narod ukazao za vas je i siguran oslonac i jasno izražena volja.

Gospodo senatori i narodni poslanici!

Sastali ste se u ozbiljno vreme. Narodno Predstavništvo nalazi se pred teškim zadacima. Opšta i nezapamćena privredna kriza zahvatila je ceo svet, Njeni talasi nisu se ustavili pred granicama Jugoslavije. Napori svih naroda upereni su na to, da se nađe zdrav zlaz iz sadanjega teškoga stanja. S njima udružujemo mi svu svoju snagu što nam je u toliko lakše, jer živimo sa svima u dobrim odnosajima i saradujemo s punom lojalnošću i razumevanjem međunarodne solidarnosti. Pri tom mi je naročito zadovoljstvo da istaknem da je naša spoljna politika u punoj podudarnosti sa politikom naših saveznika i prijatelja.

Jugoslavija hoće da ostane i u buduće odlučan pobornik mira i reda u Evropi. Dosljedni tomu mi ćemo saradivati pri rešavanju dvaju krupnih problema, koji su postavljeni u ovoj godini na dnevni red međunarodnih sastanaka.

U pitanju razoružanja primićemo sve žrtve koje ne mogu dovesti u sklad s interesima naše bezbedenosti. Naša vojska nije nikada bila instrument za ugrožavanje mira i tuđih prava. Ona će ostati i u buduće odbrana naroda i škola za njegovo nacionalno vaspitanje.

Problem odlaganja plaćanja reparacija postavio je našu državu u vrlo težak položaj. Mi ne možemo da na jednoj strani nosimo terete žrtava za pobjedu općih principa slobode i pravde, a na drugoj strani budemo lišeni mogućnosti, da naknadama za učinjene nam ogromne ratne štete izle-

ćimo teške rane naše zemlje. Naše je stanovište diktovano najbitnijim interesima našega naroda i stvorenom mogućnošću da drugojačije postupimo.

Čineći krajnje napore za ublaženje opšte ekonomske krize Kraljevska vlada posvećivala je i posvetiće i u buduće svoju najveću pažnju ozdravljenju naših privrednih prilika. Neophodna je potreba da se u čitavom našem javnom gazdinstvu uvede najveća štednja i dovedu u sklad javni rashodi sa realnošću prihoda i finansijskom snagom naroda. Kraljevska vlada predložiće Narodnom predstavništvu državni budžet koji će voditi računa o tim načelima. Princip najveće štednje mora da se sprovede i kod banovina i kod opština. Treba tražiti puta i načina za uprošćenje i pojednostavljenje administracije što ne mora da bude u protivnosti sa opravdanim zahtjevima njenog stalnog popravljanja i usavršavanja.

Gospodo senatori i narodni poslanici!

Privredna kriza traži hitne i odlučne ali i dobro promišljene mere. Nezapamćeni pad cena poljoprivrednih proizvoda stvorio je vrlo teške prilike našem seljačkom svetu. Omogućiti seljaku primerene cene njegovih proizvoda i napredan život, podignuti opet njegovu potrošnu snagu i stvoriti mu povoljnije uslove za privredni kredit, glavni je problem koji stoji pred vama.

Dovršanjem agrarne reforme ostvareno je načelo da je zemlja onoga koji je radi, i time su za sve krajeve stvoreni socijalni i privredni uslovi za zdrav razvitak našeg sela. Kraljevska vlada će nastojati da celishodnom poljoprivrednom politikom podigne kvalitet naše seljačke proizvodnje i da sistematski razvijanjem zadrugarstva ojača privrednu snagu našeg zemljoradnika.

Naša spoljna trgovinska politika uložiće sve snage za očuvanje i pojačanje naših agrarnih tržišta u inostranstvu, ne puštajući s vida zaštitu ravnomernog razvitka svih grana privrede. Jednako će se Kraljevska vlada brižljivo starati za opravdane interese domaćeg zanatstva i industrije, čiju delatnost moramo čuvati, jer je s njima vezana egzistencija velikog dela našeg radnog naroda.

Dobro smišljena privredna politika neće gubiti s vida potrebu postepenog izradivanja socijalnog zakonodavstva. Rukovodeći sa načelima narodne solidarnosti treba sve poduzeti da se tereti teške privredne krize podjednako

i pravedno raspodele na sve slojeve naroda.

Kraljevska vlada i Narodno predstavništvo pri donošenju privrednih zakona poslužiće se stručnim mišljenjima Privrednog veća koje će udružiti glavne predstavnike svih grana našeg privrednog života. Uvođenjem u život Privrednog veća biće jedna od prvih zadaća vašeg zakonodavnog rada.

U sistematskom radu na izgrađivanju našeg unutrašnjeg uređenja postavlja se na dnevni red Narodnog predstavništva i definitivna organizacija opštinske i banovinske samouprave, tih najvažnijih jedinica narodnoga života. Kraljevska vlada će spremiti potrebne zakonske projekte i predložiti ih Narodnom predstavništvu na rešavanje.

Iz narodno-crkvenog života

Od mnogih dopisa donosimo zasad ovo:

I

Ima nešto trulo . . .

Ima nešto trulo, ali ne više u „državi Danskoj“, nego u našim crkvenim prilikama ovdje na obalama morskim. Nije nikad ni bilo dobro, može se reći s razlogom, ali od nekad i sad ima neke razlike. Nekad je naša crkva patila od vanjskih nepogoda, vanjskopolitičke naravi, u tuđinskoj političkoj upravi i od nesnosne tuđinske propagande i nasrtljivosti, ali sve je bilo bolje dok se u samu crkvu nije uvukao jedan zao duh i zla krv. To datira od Brankovićeve ere pa traje do danas. Duh brankovićevštine nije nestao s njegovim odlaskom, ostali su njegovi saradnici. Oni koji su bili u borbi s tim zlim duhom pali su na bojištu, a ostali su oni koje je taj duh iznio na površinu i s kojima se on rodio. Ostali su „vatrogasci“ kako ih je nazivao jedan sveštenik iz starije garde, kojoj je vladika Branković pokazivao vrata. Vatrogasci, koji su s revnošću gasili svaki plamen životvorni, koji su crkvu pretvorili u jedan mrtvi automat, zaveli bezočni protekcionizam, na korist nesposobnih i beskarakternih, zaveli špijunažu, spleli crkveni život u kućine, otrgli ga od Boga i od naroda. Središnju crkvenu vlast pretvorili u sitničavi biro matičnih formalnosti i za kažnjavanje i maltretiranje skromnih sveštenika za kojekakve bagatarne propuste, a podržavanje i honorisanje moralnih propalica i delikvenata i tome slično.

Dolaskom preosveštenog vladike Maksimilijana, na čelo naše Eparhije, ovaj brankovićevski duh dobio je novog poleta. Nama nije poznato, jeli gospodin Episkop Maksimilijan došao k nama s već gotovim sklonostima ili je podlegao svojoj okolini. Jer mi nismo imali mogućnosti da g. Episkopa neposredno upoznamo. On se nije lako odvažavao da zađe u narod, i ako najveći dio naših crkava po selima preko 20, 30 i 40 godina čekaju vladčinu posjetu. Mi nismo imali sreću ni da ga vidimo kod naše Lazarice na Kosovu, uza sve molbe i pozive. Možda mu nije imao ko da kaže, što je do juče značilo za nas Vidovdansko slavje na Kosovu, ni šta bi ono danas imalo da znači. Ali ako nismo upoznali preosveštenog vladiku, osjetili smo dejstvo starog zlog duha, koji se ustremio na našu crkvu novim elanom. Stupila je u akciju jedna trojka, koja je plan stvorila i zakletvu položila na zajedničkoj ekskurziji po Fruškogorskim manastirima neke godine. Jedan je za svoj „resor“ uzeo kaludere i manastire, drugi

Pored pomenutih zadataka vas u zakonodavnom radu čekaju i mnoga druga pitanja, koja će razvoj državnog i narodnog života na dnevni red postavljati.

Od vašeg smišljenog rada od osjećaja odgovornosti, koju ste primili na sebe i od vašeg razumevanja narodnih i državnih potreba i od vaše uvidavnosti zavisi uspeh velikih zadataka, pred koje je postavljeno Narodno predstavništvo, kome je narod u tako retkoj jednodušnosti poklonio poverenje u jednom historijskom momentu našeg nacionalnog razvoja.

Neka bi vas Božja milost i pomoć pratila u radu u korist i na čast Kraljevine Jugoslavije! Proglašujem da su sednice Narodnog predstavništva otvorene.

svjetovno sveštenstvo, a treći je blagoslivljao njihove poteze. Prva žrtva je bio Naum Milković, upravitelj manastira Krupe, jedan neobičan čovjek po svom sjajnom karakteru, kaluderskoj ispravnosti i upravljačkim sposobnostima. Od pokojnog episkopa Zaremskog, mimo znanja i pitanja Konsistorije, bio je odl kovan crvenim pojasom „za primjerno monaško povernjenje i upravu manastirskom imovinom“.

Najprije je poslan u manastir Krupu, iskušeni i propali dak Nikola Krstanović, koji je još istog dana svog dolaska otvorio paljbu serijom najodvratnijih tužaba na g. Milkovića. Stvar je najposlije došla pred kazneni sud, na kome je Krstanović izjavio da je od gosp. Episkopa bio poslan u naročitu misiju. On je kažnjen sa četiri mjeseca za klevetu, ali je još prije toga g. Milković morao seliti, jer mu je g. Bukorović svojim autom doveo zamjenika, O. Jančija Petrovića, kaludera iz nekog fruškogorskog manastira, čovjeka bez ikakvih kvalifikacija ni školskih ni upravljačkih. I manastir Krupa, po onom što se jasno dade nazreti, srija mahom u propast, iz koje je s teškom mukom izvukao ga bio g. Milković. Nikola Krstanović dobio je otpusnu gramatu za drugu eparhiju.

Osokoljen ovakim metodama i „kaluderskom politikom“ stupa u isto vrijeme na arenu i jedan golobradi kaluder R. Štrbac, koji sa teškom bolešću poduzima otvorenu borbu za očuvanje kaluderskih prava, i dovodi do velike pobune na Vrljičkoj parohiji, koja je pobuna više zavedenih parohijana dovelo na optuženičku klupu, te uvalila u troškove i tamnicu. R. Štrbac je ostao nekažnjen, a manastir plaća injekcije salvarsana. Kao odjek novog „kursa“ kaluderske politike javlja se ozbiljna pobuna u jednoj parohiji, u kojoj uzima učešće i zvanično predstavništvo crkvene opštine. Crkva biva zatvorena, klepci sa zvana sakriveni i organizovan bojkot prema crkvi i svešteniku. Stvar se godinama proteže na očitu štetu vjere i crkve, a vlast crkvena još ne nalazi za vrijedno da sporu nađe uzroke. Ima parohija u kojima sukobi između paroha i parohijana traju godinama i na mahove zauzimaju razmjere čitave sfere, a vlast čuti. Tuđinska propaganda se uvlači u najrapskije krajeve i u selu Golubiću otvara „svetinjū“ uz materijalno i moralno učešće nalvnoг pravoslavnog žiteljstva, a crkvena vlast se ne miče. Posmrtnina pok. Lukijana Kozilice zagonetnim postupkom crkvene vlasti povlači za sobom čitavu aferu koja bruka crkvu.

Manastiri su srnuli u propast, neki od njih nepovratno. Vjera i moral u narodu su dva mrtva slova koja izazivaju potsmjeh. Crkve i parohijski se domovi ruše, crkvena imovina je postala „Alajbegova slama“. Sve se to događa danas kad narod skapava u glad, u boleštinama i u mraku duševnom i duhovnom. Nikad mi nije smjelo imati prava dozvoljavati sebi luksus takog nehajstva, a danas se za njega hoće mnogo nesavjesnosti. Osjećamo, da nam je i pravo i dužnost da to kažemo. Rt.

Raspućin-demon u kaluderskoj mantiji

Do pred samu revoluciju živio je u Rusiji jedan čovjek, demon-čovjek, koji je sam samcat, više nego sva druga zla i pokore, potkopao i obalio nekad silnu i moćnu rusku carevinu bacivši je u vitlog boljševičke revolucije, čuđa svakojakih i nesreća nečuvjenih. Taj čovjek je zlogasni „kaluder“. Olgorija Raspućin, o kome još uvijek piše sva svjetska štampa, da se ne bi na volovskim kolima moglo povesti, što je dosad o njemu napisano.

Raspućin je bio jedan običan ruski seljak. Običan po porijeklu, ali neobičan po svom karakteru i pokvarenosti. Oštrouman i lukav kako je bio on je uvidio da u ljudskom društvu ima puno ljudi kratke pameti, čak i tamo gdje se to ne bi moglo očekivati. A vidio je da ima mnogo i pokvarenih ljudi u svim društvenim slojevima, pa namisli da sve to iskoristi za sebe. Jednog dana ostavi on ženu i djecu, navuče na sebe kaludersku dolamu i proglasi se za čudotvorca i sveca.

Malo po malo dobio se on i do prestolnice carske i općara svojim svećeništvom i samu caricu, koja je vjerovala u njega odmah poslije Boga. Ovim uticajem na caricu lukavi i pokvareni Raspućin se vješto znao koristiti i malo po malo on postane ličnost kojoj su carski dvori bili uvijek otvoreni, pred njim su padali ministri i carski generali, od njega su strahovali i veliki knezovi, jer sve su to bile igračke u satanskim rukama Raspućinovima.

Danju je „liječio“ i molitve čitao, večerom vodio politiku, skidao i namještao ministre i generale, otpuštao i zatvarao nepoćudne činovnike, a noću do zore provodio raskalašen život u pijančevanju i bludničanju. Niko ni da rekne, a kamoli da se usudi poduzeti štogod proti ovog zlog duha, dok jednom nenadno, ali kasno po ruski narod i njegovu domovinu, ne dođe i njemu kraj — veliki knez Jusupov namami ga u jedan dvorac i kao psa ubije ga u snijegu na dvorištu.

Ima dosta Raspućina svuda po svijetu. To jest ljudi, koji se pouzdavaju u svoju pamet, metnu obraz i ljstvo pod noge, pa ajde da se koriste ljudskom glupošću, negdje pokvarenošću a negdje dobrotom i naivnošću. A dali baš ima još koji Raspućin u kaluderskoj do'ami, to sigurno ne znamo, samo znamo da kod nas ima jedan, koji bi u našoj eparhiji htio igrati ulogu Raspućina. On je istina jedva pismen, onako kao i Raspućin, pokvaren je kao i on, javno moli a tajno bludniči i krade kao i „starac“ Olgorija igra se „unutarne“ crkvene politike, hoće da smješta i namješta, podvikuje javno na adresu vlasti, škljoca revolverom, pred lajčima pokazuje visoka crkvena odličja i svoj položaj, a pred mjerodavnim prijateljima i krupnim vezama.

I sve to tako ide napred i raspućinovski duh podilazi našu crkvu. A svak to vidi i čuti, samo se atmosfera zgušnjava i ponekad sine varnica, ali se strpljivo čeka šta će na to pozvati. Čeka se ali je regbi čekanju blizu kraj. Mora brzo i Jusupov banuti, samo je zlo i nesreća naša što će pogoditi osim Raspućina i Crkvu. Ali mi nismo krivi, vjera i Bog. K. J.

III Хијене

Хијене су гадне и крволочне авјерке, које се дану сакривају, из потаје се валићу на плијен, придеве га и оставе, па се ноћу враћају да се часте и говбују. Ако им не успије да саме штогод улове, онда се ноћу шуљају и својим оштрим крвожедним њухом проналазе закопане љешине, раскривају гробове и увлаче се у њих па ждеру распад-

нуте лешеве. Међу људима има свакојаким животиња и звјерова, али људи са хијенским инстинктима доста су ријетка појава. Наши се крајеви могу „поносити“, да имају два така човјека. Један носи висока црквена одличја, а други се поноси крупним ученим насловом. Оба су свој занат научили у иностранству. Дану се прикривају и из потаје лове своје жртве, а ноћу у гробове залазе и мртве честите људе плачкају морално и материјално. А кад недјело извије на јаву да видите каквим театралским гестама један од њих лије крокодилске сузе над оскврнутим гробом „свог доброг брата“, да бистиме скрио гњусан злочин. Ако те сузе донесу смиреном мољитвенику нова признања са стране његове власти, нас ни мало неће изненадити. Јер форма је свуд вјешто спасена, а друго зар се неког тиче?! К. Ј.

Pisma iz naroda

Obrovac, 27 XII 1931.

Nekidan sam razgovarao sa jednim članom općinske uprave poslije sjednice općinskog vijeća, pa mi sav blažen piča kako je uspio sa nekim svojim predlozima, zato jer na sjednicu nije mogao radi nevremena doći g. Pajo Zelić, sveštenik Žegarski, koji bi sigurno bio uspio da sa seljacima donese zaključke, koji se odnose na kulturu sela, koju ovaj član uprave niti ne uzimlje u obzir, jer selo ne treba da ima svojih želja niti da ističe svoje potrebe, kad se za nju ovakovi stárajú.

Svešteniku g. Paju Zeliću, službi na čast, da je on u cijeloj Obrovačkoj B. kovici predstavnik pravih seljačkih potreba i da se neprijatelji i mrzitelji narodnog prosvjeđivanja boje njega, jer je kadar da prozre njihove namjere i otvori seljacima oči za njihove potrebe.

Progledaće narod i upoznati svoje lažne prijatelje pa će lako obračunavati s njima, kao što je upoznao i svog pravog prijatelja popa Paju Zelića, ali što kasnije ovo saznanje dođe biće gore i po njegove neprijatelje, a ne samo za nj, što se vrijeme gubi, dok se situacija raščisti.

Stvaranje kulture na selu traži sasvim drukčiji mentalitet od ovog što ga ima g. član općinske uprave, sa kojim sam razgovarao. U ovom radu, koji treba da predvode učitelji i sveštenici, a da ih pomažu svi čestiti građani, kojima nije mjerilo njihov lični interes za sve stvari i sve vrijednosti u svijetu.

Pop Pajo Zelić pravi je narodni sveštenik, koji je prokrio put za mnoge dobre stvari u svojoj Krajini i na nj treba i drugi da se ugledaju, kao što treba s prezirom odbacivati sve pauke, koji žele da sišu krv narodnu i da ga zavaraju dok je neprosvjeđen. S. D.

Ispod Koma, decembra

Gospodine uredniče!

Kad se piše o pitanjima koja su tijesno vezana za selo, obično se apelira na seosku inteligenciju — sveštenika i učitelja — a često puta im se stavljaju i gorje zamjerke. Ovo što sam svojim očima vidio, na prvi mi h izgleda jedan beznačajan primjer, ali po mom svatanju, i dosta karakterističan. Dok sam opremao posao u jednom Kninskom dućanu, ulazi učitelj iz K., i glasno saopštava najmućnijem čovjeku iz svog sela: „Primio sam 200 kg. kukuruza za siromašnu

djecu — dake — pa te molim, da ih baciš u svoja kola“. A gosp. učo ko će platiti kiriju? Kad nisu pomogla sva učina razlaganja i uvjeravanja, morao je pristati da mu za kiriju odvoji izvjesnu količinu od prinostnog kukuruza, a na račun iznemogle od gladi djece.

A meni se je desilo ovo: da sam jednog od mjesnih trgovaca morao uvjeravati 1 sat (i slovom jedan sat dok sam uspio da mu prodam jedan kalendar „Privrednik“ za 1931 god., koji je u stvari jedna velika i vrlo poučna knjiga, a cijena mu je samo 5 (pet) din. Naprotiv nisam uspio prodati ni jednog primjerka baš onima čija su djeca otišla u svijet preko „Privrednika“.

Ovim nisam htio reći da odustajem od svake namjere za rad, ali je potrebno da izvjesna gospoda ova imaju na pameti kad nas kritikuju, a sami ništa ne rade, osim ako se galama, izvjesne varoške gospode, koja se često čuje protiv seoske inteligencije, kao narečito i neradnika, ne smatra nekim dobar. Opazio sam: da i seoska inteligencija zna prilično besjediti za kafanskim stolovima u hladu! i obratno: da je varoška inteligencija loš radnik na selu i za selo. S. S.

Ispod Koma, 21 decembra 1932

Из реда гладних. N.o. 1.

Овдје мислим на оне гладнике из мог села, који гладују и у родним годинама.

N.o. 1 je posljednje zrno kukuruza samlio oko Vel. Gospojine. Od onog доба живи — са осмеро дјеце, старим оцем и женом — од милости и доброте имућнијих људи у селу. Сви га жалимо и помажемо колико нам је могуће; али био сам разочаран кад сам дознао за ову ствар: прије десетак дана доноси ми неке хартије да му их прегледам. Међу хартијама налазим решење Министарства Аграрне реформе, из 1923 год., којим се нашем сиромашку дарива 15 (петнаест) дана оранице у Метохији, с тим, да је преузме у одређеном року.

У оне земане лако је могао уновчити ово сиротиње што свдје има, и што би му било сасвим довољно за почетак рада. Па ипак није отишао јер, каже ми, да му жена није хтјела никако оставити своје мило село.

N.o. 2

Кућерак, дан оранице, жена и шестеро дјеце, „једном другом до

ува“, то му је била цјелокупна имовина. Човјек млад, у најбољој снази, триви бити вредан и окретан, потегне чак у Крагујевац. Пригне људки на посао, и парá као шкаља, јер то је било прије 5-6 година, кад нисмо чули ни за ријеч „криза“. Али ни жена није остала скрштених руку. Од мужа је примала динара на хиљаде — кунем се, баш на хиљаде динара — и кад се је муж повратио кући затекао је овакво стање: Од послатих хиљада динара ни гласа ни трага; код мјесног крчмара 2000 (двје хиљаде) динара дуга; онај дан оранице такођер је припао крчмару; кућа обатањена снијегом из 28. год; дјеца гола (вјерујте људи, гола голцата ко Адам у рају) и на броју биједе једно више. Кад човјек види све то, опет се врати у Крагујевац, да настави свој посао, за своју несретну дјecu.

Одавно се не јавља и не шаље пара, а жена му моли мјесне представнике општинске и црквене власти, да ће јој дјеца поцркати од глади, због њиховог немара и незаузимања.

N.o. 3

Године 1928, у зиму, за вријеме оног снијега и леда, испоручио му човјек 100 кг. кукуруза, код једног трговца у Книну, да спаси чељад од „гладне смрти“. Десетак дана послје тога, исти га је човјек препоручио код својих пријатеља, па је добио и зајам од једне банке (1200 дин.) Кад је отпочео рад на војн. касарнама у Книну, запослен је као мајстор зидар — са 65 дин дневно — гдје је за седам мјесеци зарадио 13650 (тринаест хиљада шесто, педесет) динара. Па не само да није платио дуг за онај испоручени кукуруз из 928 год., за који је поробљен прије три дана, већ данас, и он и његова чељад скапавају од љуте глади. Јуче нуди најбољи комад земље за 3000 динара, и шаље своју дјевојчицу, којој је сада 10 год., да са једном старијом женом обиђе Босну и Лику, те да прошевином исхрани свог племенитог оца.

N.o. 4

Кад је пок. А. С. умро, оставио је велико имање, највеће у оно вријеме у нашем селу, које су међусобно издијелили три брата и двије сестре. Средњи, нежењен до данашњег дана, кад је примио свој дио, није напустио сеоских крчама док се учињени рачун није поклопио са вриједности његовог дијела. Таман кад је све „профукао“, постао је неспособан за сваки тјелесни рад — а 99 посто и за умни. И данас обилази крчметине, само са једном великом разликом: Онда се је виђао за столом који је био прекривен печенијем месом и дволитрама вина, више бијесан него пијан; а данас стоји погрбљен крај крчмарског „банка“, ослоњен на једну штапину, погледа преко ока на остале за којим сједи његова сљедбеници, да најпослије добије чашу вина и залогат меса, мало више од онога што недавно дрема под столом. Стоји и приповиједа о Божијој неправди, која је једнама дала све а другима ништа.

Жегар, јануара 1932.

19 децембра, на св. Николу, славио је лекар Здравствене задруге у Жегару свој имендан с којим је ове године спојена 45-годишњица његове лекарске службе и 7 годишњица службе у жегарској Здрав. задрузи.

Др. Николај Олдекоп, брат Рус, већ пуних седам година у здравствену службу у нашој Зда. задрузи, чије се подручје простира на неколико села нашег подвелебитског крша, а који запуштен и заборављен нарочито биједно изгледа у здравственом погледу. Седмогодишњем мисионерском раду дра Николаја захвална су многи за животе својих родитеља и хранитеља, а цијела околина за ослобођење од баба врачара Народ је схватио корист од лекарске помоћи и радо јој се обраћа.

Не ћемо говорити о систему здравствене службе, који нам пружа Здравствена задруга ни о проблемима које она својом службом повољно рјешава у нашем селу. Пустимо на миру и систем здравствене службе, ког се љубоморно држе наше општине а који се је давно проживио. Пустош у хигијенском погледу која нас сретла дилем далматинске Загоре, давно је осудила тај бирократски систем здравствене службе.

Никољданска свечаност у Жегару упућује нас на моралну страну задружног рада, на стварање свјесних, моралних и алтруистичких појединаца, који нијесу ријетки тамо гдје је задружна идеја захватила коријена.

Др. Николај је славио своје тројку славе у кругу одличних задругара, који из захвалности за његов мисионерски рад и руско пожртвовање хтедохе везати то славе за неко добро дјело у духу задружне мисли и лекарске етике. Мисао их је одвела сиромашној браћи задругарима који проживљују тешке дане биједи, глади и голоће. Пружити божићну радост тој сиротињи била је опћа жеља лекарских гостију. Свак је бирао неког задругара, да га на свој начин обрадује за божићне празнике па је

1 Председник задруге Тодор Нанић опростио дуг петорици задругара у износу Дин. 3280;

2 Члан надзорног одбора Симо Добрић опростио дуг петорици задруга у износу Дин. 4039.30

3 Члан управе поп Павао Зелић, опростио бировину осамнаесторици задругара у износу Дин. 876.—

4 Задругар Војин Комазец опростио дуг једном задругару у износу Дин. 573.—

5 Секретар благајник Богдан Кубат опростио дуг двома задругарима у износу Дин. 306.—

6 Задругар Чедомир Вукчевић опростио дуг једном задругару у износу Дин. 100.—

7 Учитељ Божо Бабић дао преобуку за троје сиромашне дјецe у износу Дин. 100.—

8 Др. Николај Олдекоп дао преобуку за троје сиромашне дјецe у износу Дин. 100.—

9 Гђа Александра Скларенко преобуку за једно сиромашно дијете у износу Дин. 33.—

10 Гђа Милица Зелић преобуку за једно сиромашно дијете у износу Дин. 33.—

11 Члан управе Шпиро Перић 2 варњака кукуруза једном сиромашу у износу Дин. 24.—

12 Секретар благајник Богдан Кубат божићну опрему у храни за два сиромаша у износу Дин. 140.—

13 Задругар Чедомир Вукчевић божићну опрему у храни за једног сиромашка Дин. 80.—

Укупно Дин. 9684.30

Све поклоне и изјаве о опраштању дугова, дародавци су предали

мјесном пароху Павлу Зелићу, који их је у недјељу дана 3 I 1932 предао онима, којима су намијењени.

У овом хуманом дјелу триумфовала је задружна идеја у нашем селу.

Вриједног лекара жегарске здравствене задруге као и свјесне дародавце поздрављамо са ријечима обадрених: „Живјело вам кољена“!

Задругар

Книнско поље, 8 I 1932.

На Божић дан скупило се је мноштво народа, и старијег и млађарије, из Книнског поља, Жагроваћа, Ковачића и последије службе Божије, са црквеним и државним барјацима, кренуо је народ са својим свештеником у Книн, да се састане са Врбничанима, који су с друге стране дошли. Уз пуцање прангија, пјесму и клицање извршио се је и ове године један обичај, који се сваке године понавља на спомен дана, кад је народ отео општину у своје руке од туђе управе. Уз овај спомен народ тога дана изражава своје осјећаје, по којима се види, да још тиња у народној души смисао за лијепе покрете.

Послије подне на Синобадовој главици окупио се је народ око народног кола поред којег су се вршила разна натјецанја и витешке игре.

У потезању конопа побједили су Книнскопољци и одијели награду од 500 динара. Награда за најдаљи скок с мјеста било је 100 динара Међу стријелаче из пушака подијелила су се два пара тука.

Наша сеоска соколска чета, која има свој пјевачки збор, састављен од сељака као и тамбурашки збор, а одржава састанке и вјежбе у својим просторјам у Книнском пољу приређује једну своју вече у Книну кроз ово месече да покажемо како је нетачна тврдња, да је наш сељак неспособан за културни рад.

Све се може кад се хоће и кад има народне интелигенције, која предњачи.

Б. Д., Книнскопољцац

Један члан привредно-културне Матице пише нам:

... Наши варошани мисле, да је све ово петљанија, од које нико користи нема.

Они то не осјећају и неће да осјећају. Научни да све метром и кантаром мјере они само том мјере и наша настојања, заборављајући, да се све не да испрпити њиховим мјерама, које у њиховим рукама почесто криво мјере и све предмете, за које су одређене.

Свакако би требало подврћи јавној критици будете наших опћина и за идуче изборе позвати села са стране интелигенције, да потраже себи своје — општину у своје руке, јер код нас има и таквих општина, у којима у сједишту општине, са 10 гласача, има преко 10 вјећника, са накнадним додавањима и измјенама. Тако они, а ми смо највише насјели.

Тако нам пише један наш члан а мишору чујемо и њему и другима, да ћемо само са правим народним просвјештавањем доћи до могућности да се дође до правилнијег и праведнијег схваћања у свим народним питањима, па и у управљању у разним установама, међу које спадају и општине. Баш о газдовању у опћинама ми имамо доста дописа, које ћемо почети доносити, а међу њима има и таквих који понеке људе од угледа и положаја приказују као праве народне, и друштвене и државне, пијавице.

Pravilnik o isplati javnih radova

Na osnovu odluke Komiteta Ministara, g. Ministar socijalne politike i narodnog zdravlja propisao je Pravilnik o isplati javnih radova koji se imaju izvesti na račun odobrenih 750 vagona ljudske hrane.

Prema ovome Pravilniku dodijenu ljudsku hranu banovinama: lavskoj, Vrbavskoj, Primorskoj i Zetskoj banovini otprema sreskim načelnicima Privilegovano akcionersko društvo A. d. za izvoz zemaljskih proizvoda Kraljevine Jugoslavije po nalogima Ministarstva trgovine i industrije a na osnovu zahtjeva Ministarstva socijalne politike i narodnog zdravlja.

U zahtjevu Ministarstva socijalne politike i narodnog zdravlja, označava se tačno kojim putem, kolika količina i koja vrsta hrane ima da se otpremi i kome Sreskom načelstvu. O ovakom upućenom zahtjevu izvještavaće se nadležna Banska uprava.

Privilegovano društvo A. D. za izvoz zemaljskih proizvoda odmah po prijemu naloga od Ministarstva trgovine i industrije izvršiće pošiljku zahtjevanu količinu hrane određenim putem na mjesto opredjeljenja i o svakoj pošiljci izvjestiti Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja i nadležnu Bansku upravu a sreskog načelnika kome je hrana upućena izvjestiće telegrafskim putem, označavajući željezničku stanicu na koju je hrana upućena, ako se upućuje željeznicom. Sreski načelnik preduzeće šta treba da se pribave prevozna sredstva za prenos prispjele hrane. Sa hranom rukuje naročito određeni činovnik, a hrana se prima komisijskim putem.

Cijenu hrane ustanoviće sreski načelnik u visini koju imaju trgovci franko mjesto, bez ikakve njihove trgovačke zarade, o čemu će potražiti podatke od Mjesnog trgovačkog udruženja.

Drugi dio Pravilnika govori o izdavanju hrane, koja će se izdavati putem izvođenja javnih radova. Nadležni tehnički organi obilježavaće klasu, izradiće planove i predračune objekata koje treba izvesti i dostaviti ih sreskom načelniku na izvršenje. Sreski načelnik preduzeće rad na izradi ovih objekata stavljajući u dužnost Tehničkom odjeljku da ove radove vrši po dionicama u akordu bez posredovanja trećih lica kao akordanata. Prijem radnika za sve ove javne radove vršiće organ Tehničkog odjeljka. Radna snaga za izvođenje ovih javnih radova uzimaće se od sposobnih lica sa teritorije dotičnog sreza.

Visina nadnice određivaće se i to: licima do 20 godina starosti po 18 dinara dnevno, a licima preko 20 godina po 25 dinara dnevno. Ove nadnice ne podliježu plaćanju nikakvih državnih ni samoupravnih dažblina, pošto se ovi radovi izvode jedino u cilju hitne pomoći oskudnom stanovništvu radi sprečavanja gladi.

Pravilnik detaljno utvrđuje sve radnje koje su u vezi sa rukovanjem hranom, predviđa potrebno vođenje knjiga i t. d.

— 2000 policista u New Yorku čuvalo je talijanskog ministra spoljnih poslova Grandia od antifašističkog atentata.

— 30.000 prekobrojnih činovnika biće otpušteno u Austriji iz državne službe.

— Urota protiv grčke vlade otkrivena je u Atenl. Njezin vođa bio je Kapulos sin pozuatog generala.

Prijatelji širite „Glas“!

Privred.-kult. Matica

Članarina

Dr. Uroš Desnica D.n. 200; Ante Oštrić, Novigrad Din. 100; Vaso Miljuš, Obrovac D.n. 100; Ing. Vlad. Slavčić, Drvar Din. 100; Nikola Janaković, Kistanje D.n. 100; Crkva Žagrović, Din. 100.

Prilozi

Prigodom smrti Bosiljke Vlačić priložiše: Marica i Jovo Barčić Din. 50; Jovo Jelić, Knin Din. 56; Lazar Matić, Din. 20.

Pretplata

Crkva u Šibeniku,	Din. 80
Đaro Dobrić, Strmica	" 80
Dr. Jozo Lalić, Šibenik	" 40
Petroslava ud. Petranović	" 40
Zemlj. zadruge, Plavno	" 40
Ugrinović N kola. Benkovac	" 40
Glišo Porović, Žagrović	" 40
Lazo Stanić,	" 40

Od Primorske finansijske direkcije u Splitu primili smo sljedeći:

POZIV

Pozivlju se svi penzioneri, udova i siročad, koji primaju penziju odnosno pomilovninu iz državne kase, da po nalogu Minist. Financija od 10 decembra 1931. Br. 83900, podnesu ovoj Direkciji najdalje do 1. marta 1932 nove prijave za prijem dodatka na skupoću i to po novom obrascu koji je propisan rješanjem gosp. Ministra Financija od 9 XII 1931 Br. 83900 (Sl. Novine od 18. XII. 1931. Br. 297) a koje prijave penzioneri mogu nabaviti kod svoje nadležne poreske Uprave.

Skreće se pažnja penzionerima, da prijave moraju biti ispunjene tačno i u svem po uputstvima, propisanim na početku same prijave pod I. i II. jer će se inače iste vraćati kao nevažeće.

U slučaju da od zadnje podnijete prijave pa do 1. III. 1932. nije nastala nikakova promjena u porodičnom i imovnom stanju penzionera, uz prijavu koja se mora u svakom slučaju podnijeti, imaju se podnijeti samo oni dokazi (uvjerenja, krštenice, vjenčanice) koji do tada nijesu već podnešeni.

Za Finacijskog direktora
Pomoćnik

Križan s. r.

ZANIMLJIVE VIJESTI

— U Jugoslaviji se godišnje popiše: vina 240 milijona litara, piva 310 milijona, rakije 66 milijona litara, u ukupnoj vrijednosti od 3,760,000,000 dinara.

— 1.753 banke propale su u Sjedinjenim Državama za prvih 10 mjeseci o. g. sa ukupnim ulošcima u znosu od 1,462,000,000 dolara. Samo u oktobru propalo je 512 banaka sa 546 milijona dioničkog kapitala.

— 40.000 ineljenika prokrižumčareno je u Sjedinjene Države iz Južne Evrope, i ške i Njemačke, i to radom jedne tajne organizacije, koja je raspolagala kapitalom od 100 milijona dolara.

— Dijete sa četiri ruke i četiri noge i četiri uha rodila je u Kalru jedna urođenica. Dijete je živjelo dva dana.

— Talijanski ministar Grandi stigao je u nedjelju u New-York, ali nije mogao nastaviti put avionom u Washington radi magle.

Zastupatelj vlasnika „Privredno-kulturne matice za Sj. Dalmaciju“ Dr. Ivan Grgić.
Urednik N. Čikato u Šibeniku.
Stampa Nove štamparije - Šibenik
Zastupnik N. Čikato.